

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 87

Číslo 23

3. června 2007

Cena: 6 Kč

PŘEMÝŠLENÍ O VZNIKU NAŠÍ CÍRKVE A O ZÁSADĚ DOBROVOLNOSTI

1 Pa 29,10-14.16-17

Chtěl bych se spolu s vámi, sestry a bratři, zamýšlet nad vznikem a posláním Církve československé husitské. V tomto roce je připomínáno více akcemi 80. výročí úmrtí dr. Karla Farského. Kdykoliv znovu pročítám Farského životopis a sleduji kroky, které vedly k založení naší církve, je to pro mne poutavá četba spojená s napětím i s otázkami. Je to cesta velkého rozhodování a zápasu. Nabízely se dvě možnosti v řešení krize Římskokatolické církve té doby: buď opatrnost nebo radikálnost, buď vyčkávání nebo čin. Nebylo by vhodnější počkat a žádné reformy neuskutečňovat, když si to tehdy nejvyšší místa v Římě nepřála? Nabízela se dvě východiska: trpělivost nebo horlivost. Karel Farský se v uskutečňování reformních požadavků vyznačoval rozhodností a horlivostí, ne opatrností, ne sledováním vlastního prospěchu a zájmu. Věříme a vyznáváme, že Církev československá husitská vznikla působením Ducha svatého, který motivoval Farského jednání.

Apoštolům o Letnicích při zrodu křesťanské církve bylo posměšně vytýkáno, že jsou opilí (Sk 2,13). Ale oni říkali, že tomu tak není, neboť to, co se odehrávalo tehdy v Jeruzalémě, způsobil Bůh sám svým svatým Duchem. O Církvi československé husitské se říkalo, že vznikla na schůzi kněží v Národním domě "u piva". Apoštolové se oddělili od židovství, ačkoliv to nezamýšleli, neboť Ježíš přišel předně pro židovský národ. Apoštolové opustili fakticky starobylou židovskou tradici a ustanovení a cele se přimkli k evangelium Ježíše Krista. Nastoupili novou cestu k Bohu a získali tak svobodný přístup k němu (1J 3,21). Podobné hledání nové cesty a přístupu k Bohu nastoupil i dr. Karel Farský a bratři a

sestry, kteří byli u zrodu Církve československé husitské. Je to vždy větší riziko vydat se novou cestou, než setrvávat na tom, co je staletými prověřené a ustálené. My jsme těmi, sestry a bratři, kteří máme svou vírou a službou potvrzovat v přítomné době správnost kroků Farského a ostatních, kteří podstoupili rozhodování víry a spolehli na Boha ve své době.

Se vznikem naší církve jsou spojena tři data, tři důležité kroky – Vánoce 1919, 8. leden 1920 a 11. leden 1920. První datum je spojeno se slavením, druhé s ustavením a třetí s obsahovým prohlášením. Novodobá husitská církev nevznikla na schůzi, ale v bohoslužebném prostoru. Slavení bohoslužby v českém jazyce je tím prvním krokem k utvoření samostatné církve. Jestliže Karel Farský o Velikonocích 1919 sloužil v Roprachticích v Podkrkonoší českou mši osamoceně, pak o Vánocích 1919 bohoslužba v národním jazyce probíhala v nespočtu kostelů. Slavení, uctívání a chválení Boha a naslouchání evangelium je zásadním duchovním motivem, ze kterého vznikla naše církev. Druhým krokem byla schůze kněží v Národním domě v Praze na Smíchově. Když sledujeme složité jednání, tak bylo zřejmé, že se z lidského pohledu se vznikem nové církve ne-počítalo. Řečníci vystupovali většinou proti tomu. Ale nakonec hlasování dopadlo nečekaně ve prospěch vzniku nové církve, která v tu chvíli byla za vedení dr. Karla Farského ustavena. A třetím krokem se stalo prohlášení z 10. ledna 1920 přečtené z kazatelny dne 11. ledna v chrámu sv. Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí. Zde jasně zaznívá, že Československá církev je založená svým jménem jako "církev, to je sbor Páně, na základě evangelia Kristova". Současně je v dokumentu vy-

Výstava o životě a díle prvního patriarchy dr. Karla Farského je otevřena v Plzni ve Sboru Kristova kříže

zdvižena křesťanská kultura a tradice, k níž patří Cyril a Metoděj, Mistr Jan Hus a Čeští bratři. Významným motivem prohlášení je zásada svobody svědomí a náboženského přesvědčení. Vedle této zásady svobody svědomí zde zaznívá ještě jedna zásada typická pro naši církev. Tím je dobrovolnost, z dobrovolnosti. Na službách božích "jest účast dobrovolná" (Prohlášení. V: Ideový vývoj ČČS, Praha 1936, s. 328). Důvodem této zásady byla tehdejší zkušenost, neboť lidé se s nadšením a zcela spontánně zúčastňovali české bohoslužby. Ale otázkou je, zda této dobrovolnosti dnes dobře rozumíme. Dobrovolnost je zpravidla myslí, že je ponecháno rozhodnutí na člověku samém, zda něco chce nebo nechce. V tomto slově slyšíme však "dobrá vůle". Člověk nemusí mít jen dobrou

vůli, ale své jednání řídí jinými pohnutkami a zájmy. Špatně pochopená dobrovolnost, respektive jednání, ve kterém schází dobrá vůle, vede ke lhotejnosti a nezájmu. Například, když je vstupné dobrovolné, tak je buď plný košík bankovek a nebo se mu lidé zdálky vyhnou. Je přece na mém uvážení, zda něco dám nebo nedám! Z dobrovolnosti, lidské spontaneity a nadšení vznikají velké věci, ale na druhé straně kdybychom vše ponechali na dobrovolnosti, tak to nemusí vždy dobře dopadnout. Proto si hned od počátku někteří kladli otázku, zda dobrovolnost není vlastně slabostí naší církve. I ve Starém zákoně však čteme o dobrovolnosti, kdy byly Bohu přinášeny dobrovolné dary (Ex 36,3) a lidé se zavazovali dobrovolnými závazky (Dt 23,24). Když se stavěl Hospodinův chrám, tak se také hovoří o dobrovolné práci (1Pa 28,21). V modlitbě krále Davida je to velmi krásně vyjádřeno: „Bože náš, vzdáváme ti chválu a oslavujeme tvé svaté jméno. Vždyť co jsem já a co je můj lid,

že máme možnost takto přinášet dobrovolné dary. Od tebe pochází všechno. Dáváme ti, co jsme přijali z tvých rukou... Přinesl jsem všechny tyto dobrovolné dary z přímého srdce. A nyní vidím, jak radostně ti přináší dobrovolné dary tvůj lid, který je zde“ (1Pa 29,13-14.17). Dobrovolnost vyžaduje vnitřní dospělost víry. Malé dítě musíme vzít za ruku a jít s ním na bohoslužby. Dospělý člověk má na to sám přijít a být o tom vnitřně přesvědčen, že to má pro něho význam a smysl. Musí vědět, že Ježíš Kristus nám dává vše, v životě nám pomáhá a spolehlivě nás vede do Otcova království. Jako při zrodu Církve československé husitské, tak i dnes ať evangelium v moci Ducha svatého vzbuzuje a posiluje v nás pravou dobrovolnost. Taková dobrovolnost není naší lidskou libovůlí a rozmarem, ale dílem Ducha svatého, který v nás probouzí jako tehdy v králi Davidovi trvalou vděčnost.

Tomáš Butta

AKADEMIE U SV. MIKULÁŠE O DR. K. FARSKÉM

V sobotu 19. května se na naší faře opět shromáždili věrní členové naší Akademie sv. Mikuláše k další přednášce. Tentokrát byl naším hostem patriarcha naší církve ThDr. Tomáš Butta. Tématem jeho přednášky byl dr. Karel Farský, první patriarcha naší církve, jehož 80. výročí úmrtí si letos připomínáme. Jak jsme se dozvěděli, k intenzivním úvahám o svém prvním patriarchovi se naše církev utíká vždy, když stojí na rozcestí či prožívá těžké období. Ty starosti, problémy a dokonce ostudy sice v jisté míře platí i pro naši současnou situaci, avšak nepochybně se nám už blýská na lepší časy. S velkým soustředěním jsme si vypočetli přednášku a tradičně se zúčastnili živé a přátelské diskuse.

Irena Štěpánová

Sbírka na Škodějov

Vedle pozvání na celocírkevní bohoslužby při 80. výročí úmrtí našeho prvního patriarchy dr. Karla Farského u jeho pomníku ve Škodějově v sobotu 16. června v 10 h vám chceme, sestry a bratři, připomenout, že i letos je na neděli 10. června vyhlášena v naší církvi bohoslužebná sbírka určená na údržbu areálu kolem tohoto památníku a muzea dr. Karla Farského ve sboru ve Vysokém nad Jizerou, k jehož návštěvě jste rovněž srdečně zváni. Sbírku prosím odešlete na účet č. 1056001066/5500, v. s. 07 + čtyřmístné číslo vaší náboženské obce.

Děkujeme, že na tuto sbírku nezapomínáte.
Diecézní rada v Hradci Králové

Nepřenosná zkušenost

Nikdy se nevydávejte za někoho jiného, protože by se vám mohlo stát to, co jistému Douglasu Yee.

Napadlo ho, jak si přivydělat. Věděl, že policejní detektivové nemusí nosit uniformu ani řídit policejní vůz. Prokazují se jen odznakem. A právě toho využil.

Obstatal si falešný odznak policejního detektiva a vydal se na silnici. Zastavil hned první auto, které překračovalo povolenou rychlost. Jaké však bylo jeho překvapení, když po tom, co se prokázal "odznakem", dotyčný vytáhl z košile ten samý průkaz, jenomže pravý!

Setkání s policejním detektivem mu přineslo mnoho nepřijemností. Byl na místě zatčen a obviněn z falšování dokladů a vydávání se za veřejného činitele...

Podobný příběh nalezneme ve Skutcích apoštolských. Sedm synů nejvyššího kněze Skévy zaklínalo posedlé tak, že používali jméno Ježíše Krista.

Ti muži bojovali s duchovními mocnostmi, aniž by k tomu měli zplnomocnění. Používali jméno bez síly, kterou představuje. Jejich zaklínací formule zněla: „Zaklínáme vás Ježíšem, kterého káže Pavel!“

Chybělo jim však osobní poznání toho Ježíše. Protože ho neznali, odvolávali se na apoštola Pavla.

V čem je to pro nás aktuální? Křesťanská zkušenost je nepřenosná. Nikdo na této zemi za mě nemůže bojovat můj duchovní boj. To můžu jen já sám ve spojení s Pánem.

—czka

Z kazatelského plánu

1. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Jen nepřestat se ptát, hledat a naslouchat!

Ježíšovo zaslíbení, že Duch svatý uvede učedníky, tedy i nás, "do veškeré pravdy", neznamená, že by Pán Bůh uznal za vhodné před námi smrtelníky zcela odhalit všechna svá tajemství (to je omyl, jehož se dopouštějí někteří sektáři). Uvedení do veškeré pravdy znamená, že je nám dopřáno znát všechno, co je nutné pro naši spásu.

Jde o pochopení vírou (nikoliv rozumem), že Kristův kříž i vzkříšení byly nezbytnou součástí Božího záměru. Kříž nebyl prohrou. Proto ani Ježíšovi následovníci se nemají čeho bát, bude-li jejich cesta světem těžká a jejich svědectví nepřáteli odmítáno.

Duch svatý je Utěšitel; dosvědčuje, že kříž Kristův i náš vlastní kříž je nutnou etapou na cestě k vítězství a k věčnému životu. Duch svatý působí, aby evangelium zůstalo živé pro každou dobu a aby je lidé uznávali za Otcovo zásadní poselství, a ne za náš lidský výmysl, za fantazii.

Boží moc je silnější než zloba světa a Kristus jako pravé Světlo bude vždy zahánět a rozptylovat všechnu temnotu.

Vstup: Pě 8,1-4.22-30

Tužby:

2. Aby svým Duchem naše smysly, náš rozum i naši vůli posvětil a aby naši víru v Ježíše Krista jako vítězného živého Pána posiloval...

3. Abychom očima víry spatřovali víc než co vidí tělesný zrak a abychom se naučili vskutku svému Pánu rozumět...

Epištola: Ř 5,1-5

Evangelium: J 16,12-15

K obětování: 1J 4,23-24

K požehnání: 2J 6-11

Modlitba:

Děkujeme, všemohoucí Bože, náš milující Otče, že mocí svého svatého Ducha probouzíš a posiluješ v nás víru ve Spasitele Ježíše Krista. Prosíme, aby ta víra zůstávala v nás živá, nehasnoucí, nezfalšovaná a aby nás vedla ke spáse. Kéž tvůj Duch stále v nás koná své dílo, abychom se víc a více stávali tvým lidem, pravdomluvnými svědky Kristovými a pilnými pomocníky na tvém díle ve světě.

Vhodné písně: 36, 41, 49, 52, 72, 105, 304

BOHOSLOVECKÁ KOLEJ A DR. KAREL FARSKÝ

V našem archivu byly nalezeny zajištěné poznámky bratra Josefa Novotného, faráře z Křemže, který vzpomíná na studentská léta na bohoslovecké koleji a na dr. Karla Farského. Vzpomínky bratra faráře zařadíme na pokračování.

Bylo to roku 1923, když byla otevřena na Vinohradech, Šmilovského 8, nová bohoslovecká kolej Církve československé. V tomto domě, koupeném ústřední radou, byly kanceláře diecézní a ústřední rady, dvě skromné místnosti, a dále dva malé tmavé pokojíčky, za nimi prostorná prosklená veranda, budoucí jídelna a ložnice bohoslovců. Zde jsme prožívali období tří let, než byla vystavěna prostorná a pohodlná kolej bohoslovecká v Dejvicích. Ložnice, ve které jsme prodlévali i studovali, byla celkem pěkná – prostorná, čistá a slunná. V zimě bylo sice v místnosti chladno, ale to jen po ránu. Jinak se stále topilo, a tak jsme zimou netrpěli. Počátkem října sešli se v koleji bratři: Karel Salfický, Ferdinand Valík, Přemysl Oliva, Miloš

Lochmann, Otto Lochmann, Josef Novotný, Ludvík Vitozslavský, Karel Hervert, Jan Mazaný, později J. Jokl. Všichni byli zapsáni na Husově evangelické bohoslovecké fakultě a denně tam dojížděli. Obědvalo se obyčejně ve Strakově akademii, večerelo doma, většinou uzenářské zboží.

Nejdříve jsme přišli do styku s br. generálním vikářem a tajemníkem Antonínem Procházkou. S bratrem patriarchou dr. Karlem Farským jsme se stýkali nepravidelně, ale přece aspoň jednou týdně. Přicházeli i jiní bratři, mnohdy též přenocovali ti z venkova. Později nás pravidelně navštěvoval a nám přednášel bratr prof. dr. Karel Statečný a bratr prof. dr. František Kovář. V nejužším styku s námi však byl br. tajemník Antonín Procházka, který měl o nás opravdový zájem. Denně přicházel do koleje, aby se podíval, jak se nám vede. Měl upřímný zájem o každého a také my jej všichni měli rádi.

Všichni bohoslovci dostávali od církve podporu, asi 400 Kč měsíčně. O

úklid v koleji se starala sestra Kotmauerová, která přinášela i snídani. Nejmohutněji však zapůsobil na bohoslovce bratr patriarcha dr. Karel Farský. Vysoký, štíhlý, v řeči úsečný, avšak jasný a srozumitelný. Každé chvíli použil k užitečné práci. Jeho pohotovost, zvláště v debatě, byla úžasná. Jedním, dvěma slovy vystihl věc a uhodil vždy hřebíček na hlavu. Asi jednou týdně přišel do koleje na vizitu. To my jsme pravidelně ještě spali, zvláště v zimě, kdy se nikomu do zimy nechtělo. Tehdy vešel do ložnice a klidně pozdravil: „Dobré jitro, bratři,“ a šel. Žádný křik, žádné domlouvání, ani hubování. O sedmé hodině přišel se zpěvníkem v ruce a zahájil ranní pobožnost, pravidelně písní. Býval to velký shon, abychom byli všichni v pořádku, až bratr patriarcha přijde, neboť když se zpočátku stalo, že někdo z nás k ranní pobožnosti přišel ještě neupraven, řekl pouze: „Běž se, bratře, upravit“ a pokračoval v pobožnosti bez provinilce.

pokračování příště

Nad Písmem

JEDINÝ JE MISTR A PÁN

J 16,12-15

Na východě od Palestiny až po Čínu existují duchovní systémy, které jsou založeny na vztahu mistr - učedník. Je to něco, co dnešní západní člověk těžko chápe, protože jeho vědomí je po tisíciletí utvářeno jiným způsobem. U nás je ustálený systém učitel-žák. Tento vztah je ale diametrálně jiný. Mistr, pokud je pravý, je člověkem, který v sobě dokázal navodit vědomé spojení s Bohem a z toho vyplývají i mimořádné duchovní schopnosti. Učitel je naproti tomu člověk, který vědomé spojení s Bohem nemá a jediné, čím se liší od svého žáka, je obvykle jen objem jeho vědomostí. Kvalitou a čistotou svého ducha může tedy žák svého učitele dokonce předčíť, což s sebou – zvláště v církvi – přináší tragické důsledky. Ze vztahu mistr - učedník nebo učitel - žák vyplývají i rozdílné přístupy k výchově a výuce. Východní mistr má schopnost hned na počátku dát žákovi pocítit dotek Boha, posvátna, věčnosti, a tím mu předat živou víru a lásku k Bohu. Učedník proto hned od počátku ví, za čím má jít, a nemrhá drahocenným časem na zkoumání a studium hloupostí. Učitel církve, teolog, většinou jen teoretizuje, povídá o Bohu a spráda grandiózní dogmatické představy, kterých se pak člověk, jdoucí k Bohu, musí později pracně zbavovat.

Stejně rozdílný je i přístup učedníků a žáků ke svým představeným. Na západě je přístup k učiteli a autoritě církve velmi uvolněný, až svobodomyšlný. Podstatné je, že žák si zachovává svou vůli a svobodu rozhodování. Může s učitelem souhlasit, ale nemusí. Může chodit do duchovní školy, ale když se mu zrovna nechce, tak vynechá nebo se dokonce i na čas "spustí". Jeho učitel to pak většinou nepozná nebo to toleruje, protože sám není lepší. Tento přístup "u nohou mistrových" není možný, protože podstatou učednictví je odevzdání se do jeho vůle. Tím dochází k tomu, že mistr může vstoupit svým duchem do

duše učedníka a pak za něho překonává překážky, vykonává proměnu a nakonec i spojí duši s Bohem. Což není vůbec jednoduchá záležitost, protože každé zakolísání a selhání učedníka mistr těžce pocítuje a doslova nese na svém těle. Proto pravý mistr nikdy nemá mnoho učedníků – protože by je fyzicky prostě "neutáhl". Ale ani na východě nebylo mistrování nikdy lehkou záležitostí, nýbrž vždy obětí. V Číně nehodní a odmítnutí učedníci své mistry trávili jedem a na blízkém a středním východě mistry a proroky kamenovali a brutálně vraždili. Ježíš nebyl výjimkou. Kdyby Pán své apoštoly neustále neutvrzoval ve víře, nečinil zázraky a nezjevoval se, křesťanství by okamžitě zaniklo. Z dvanácti učedníků se jen jediný dokázal cele, dobrovolně a z lásky odevzdat a přelstít těžkou zkoušku smrti svého Mistra. Snad právě proto jako jediný nezemřel násilnou smrtí.

Nyní, po tomto obsáhlém úvodu, se dostáváme k jádru výkladu dnešního textu: proč Ježíš v 16. kapitole Janova evangelia říká: „Prospěje vám, abych odešel...“ a o několik veršů dál „Ještě mnoho bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Ale až přijde Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy...“?

Odpověď najdeme opět ve východním způsobu učednictví. Dosáhne-li učedník určité vnitřní úrovně poznání Boha, mistr ho propustí a podrobí zkoušce ve světě. To, co se naučil v chráněném prostředí, pod bdělým okem mistra, musí zrealizovat ve vnějším světě, na tržišti, v ruchu velkoměsta, při pronásledování nepřáteli. Učedník se zkrátka musí postavit na vlastní nohy. Učedník se musí zbavit okouzlení mistrem, připoutanosti, a za jeho fyzickým zjevem poznat Boha a působení Ducha pravdy, který z něj ve skutečnosti vyzařoval. Vedení Duchem svatým, Duchem pravdy, je úplně jiného charakteru a přechod od osobního vedení k více neosobnímu je bo-

lestný, těžko pochopitelný a velmi náročný. Charakteristickým znakem tohoto vedení je absolutní odevzdání se Pravdě, žítí v Pravdě - i za cenu osobní ztráty.

Závěrem vše ještě jednou shrme: vedení živým mistrem je často motivováno osobním okouzlením a jistým druhem zamilovanosti či obdivu více k člověku, než k Bohu samému. Toto vedení však končí v okamžiku, kdy je učedník schopen vnímat vedení Duchem z nitra. Tehdy fyzický a lidský rozměr mistra ustupuje do pozadí. Jde o kvalitativně vyšší druh vedení, který je založen na přímém poznání pravdy, jež je darem Ducha svatého. Tak se učedník sám stává ztělesněním Pravdy. Tímto ztělesněním se stali mnozí následovníci Krista, například náš mistr Jan Hus, který se odhodlal za cenu života postavit chyběnému učení církve i církevním prelátům, jestliže rozpoznával jejich farizejskou proradnost a lživost.

Systém mistrů není v církvi známý a Pán si ho ani nepřál, neboť Duch Pravdy je od Letnic rozlil v církvi a každý, kdo má jen trochu upřímné srdce, se může od něj nechat v pravdě vést, pravdu milovat a pravdu i ochraňovat.

Lubomír Zíta

**Voláme tě,
Duchu svatý,
Duchu Pravdy:
Zalomcuj
naším proradným
sobeckým srdcem,
které se vyzná
v intrikách světa,
ale ne už v sobě
samém.
Dej nám odvahu
pravdivě čelit
své prohnanosti –
a bude-li to třeba,
i lživým a falešným
představitelům církve.**

NEZNÁMY JAROSLAV HAŠEK VO VZŤAHU K SLOVENSKU

Hoci spisovateľa Jaroslava Haška preslávilo vo svete jeho literárne a novinárske majstrovstvo, predsa väčšina odborných štúdií venuje prvoradú pozornosť jeho životu. Práve venované jeho dielu nie sú tak početné ako by si to jeho tvorba zasluhovala. Tento nepomer – dá sa povedať – zavinila skutočnosť, že nežil podľa vtedy platných obecných predstáv života literátov. Jeho, aj keď nie dlhý život, bol nadmieru pestrý, plný dobrodružstiev, zaujímavých zážitkov, ktoré dokázal svojsky, typicky haškovsky, zúročiť.

Zaujímavé boli aj počiatkové "osudy" *Osudov dobrého vojáka Švejka*. V čase jeho vzniku väčšina vtedajšej kritiky tento, teraz už literárny skvost, odmietla prijať, ba dokonca nepripustila ani to, aby bol Jaroslav Hašek zaradený medzi tvorcov "skutočnej" literatúry. Čas však dokázal, kam toto dielo patrí.

Jaroslav Hašek oslovil čitateľov svojimi postavami hovoriacimi ľahko zrozumiteľnou rečou. Stavba nimi vyrieknutých viet, dialógy, autorov popis vystupujúcich postáv, podanie rozličných situácií v drobnokresbe, to všetko je neopakovateľné, jedinečné. A v súzvuku so štýlom tohto diela napísal viac ako stodvadsať poviedok, satír, fejtónov, publicistických statí, divadelných skečov, kabaretných scén.

My sa pristávame pri niektorých jeho poviedkach zo Slovenska, o Slovensku a o Slovákoch. Totiž aj v nich vystupujú tie "jeho typy", z ktorých vytvoril literárne postavy s vlastnosťami jemu sympatickými i takými, voči ktorým použil to svoje "dobré nabrúsené pero".

Je známe, že Jaroslav Hašek prešiel takmer celú Európu. Počas prázdninových mesiacov v rokoch 1900 – 1902 ako 17 – 19ročný čerstvý absolvent Obchodnej akadémie ponavštevoval rôzne oblasti Slovenska: Považie, Liptov, Oravu, Pohronie, Tatry, Spiš... Dôverne spoznal kraj Podjavorinský, Ponitrie, Turiec, Hont, Gemer...

A to nielen "metropoly", ale aj tie najzapadlejšie, o to však malebnejšie, kúty vtedy ešte Horného Uhorska, alebo, ako o tom v niektorých poviedkach píše, "Félvídedú". Vtedy sa postretával s viacerými slovenskými osobnosťami, medzi ktorými bola E. Maróthy-Šoltéssová, Terézia Vansová, zakladateľ slovenskej muzeológie Andrej Kmeť, Tolstojov osobný lekár Dušan Makovický a ďalší.

Na Slovensku však nespoznával len výnimočných ľudí, ale aj obyčajného dedinského, či mestského človeka. Hašek si túto krajinu a jeho ľud obľúbil.

Je to citelné z každej jeho vety, poviedok, aj keď sa v nich veľmi ostro vysmieva z toho akí sú, ako konajú a niekedy kvôli vygradovaniu komičnosti situácie, aj ako vyzerajú. Vďaka jeho literárnemu talentu a vynikajúcim pozorovacím schopnostiam tu našiel množstvo charakterových postáv, rôzne typy ľudí, ktorí boli v podobnej duševnej situácii ako jeho rodní v Čechách.

A práve títo írečtí ale aj neírečtí Slováci prehovorili v jeho povied-

kach, čím Jaroslav Hašek obohatil o takéto postavy českú literatúru.

Medzi literárnymi postavami v množstve poviedok viazucich sa ku konkrétnym slovenským mestám a dedinám sú Detvanci, Cigáni, žobráci, zlodeji, väzni, policajti, regionálni politici, farári, mníši... Odsudzuje v nich maďarizáciu, národnostný útlak, kritizuje nezdravé javy a s jeho vlastným vtípom sa vysmieva maďarónstvu.

Na svojom putovaní po Slovensku neobišiel ani slobodné kráľovské mesto Krupinu v bývalej Hontianskej župe. Odtiaľto čerpal námet na poviedku *Zásluhy pana Janko Kříže*. Chvályhodné je, že roduverní Krupinčania si tento fakt dodnes vážia a dodnes sú zachované označené hroby s pomníkmi na starom cintoríne patriace hlavným postavám tejto poviedky - Michalovi Bujkovskému a jeho dcére.

Navštívil aj krupinský chránený prírodný úvar nazvaný "Štangarigel", ktorý je pozoruhodný tým, že na jednom z jeho stĺpov je unikátna slovenská verzia starokeltského písma, aká sa ešte nikde neobjavila. Keltský epitaf znie: "ASTAIBOV DOM TU 00 HAVUBO".

Krupinský "Štangarigel" je aj miesto, ku ktorému sa viaže ďalšia Haškova poviedka *Duch Rakytnc ze Slného vrchu a spol.*

V tejto istej poviedke opisuje aj ďalšiu zaujímavosť z putovania po okolí Krupiny - "Sixovu stráň". Ide o opustený lom oválneho tvaru so zatopeným dnom, zložený z 5 až 6-bokých hranolov.

Na ceste do Banskej Štiavnice prebýval v Prenčove, kde získal podklady k napísaniu poviedky *Jak se stal Jura Ogárko Maďarem*.

Navštívil aj blízku obec Žibritov, ktorú vykreslil aj s jej farárom Hlinkom v poviedke *Prípád faráře Hlinky* (1912).

Štiavnická idyla je titulok poviedky, v ktorej Jaroslav Hašek píše o živote obyvateľov tohto bohatého banského mesta celkom podkopaného, lebo z jeho útrobov je už všetko vydolované – zlato, striebro... Samozrejme, že táto realita ho vedie s humorom zdolať nebezpečenstvo prepádania domov, čo už postihlo štiavnického meštana Kužmu.

Dôkazom toho, že Jaroslav Hašek opäť pochopil aj celé okolie Banskej Štiavnice svedčí to, že pozná aj také dedinky ako je Almáš, kde (ako tvrdí) je dobré víno z hrozna urodeneho na "heďaljských víškoch" (maďarsky) a ako zistil z dedinky "Děněš" (maďarský názov obce v bývalej Hontianskej župe) odniesli sadenice hrozna až do Tokaja! (Takto sme sa dozvedeli, prečo je tokajské víno také dobré.)

Vtípne a s nadhľadom podáva v ďalšej poviedke obraz života v Beckovskom kláštore. Poviedka má názov *V klášteře Beckově*, kde jej autor zakotvil a stal sa hostom františkánskych mníchov niekoľko dní. Ako píše, tento pobyt si vychutnal dosýť. Mal prístup do ich archívu, do knižnice, teda mohol tvoriť, ale aj troviť, lebo mníši dopriali dobrého jedla a pitia aj svojmu hostovi, s ktorým sa spriatelili (1910).

V poviedke *Ze staré trestnice v Ilavě* siahol Jaroslav Hašek až do histórie preslávanej väznice Rakúsko-Uhorskej monarchie. Hlavnú postavu pomenoval Jožko Šavaňú (Kyslý), ktorý stál na čele "výborných džentlmenov" z Bakoňského lesa. "Výborný džentlmen" v tomto kraji (v súčasnosti pohorie na hranici južného Slovenska s Maďarskom) spolu so svojou partiou v r. 1868 narobili veľa rafinovaných prepádov, zlodejstiev. Čo iné im teda ostalo? Čakala ich Ilava.

V obrazoch z tohto väzenského prostredia strieda Jaroslav Hašek jednu úsmevnú situáciu s druhou ešte viac úsmevnou, až sa stáva, že sa čitateľ rozosmeje aj nahlas.

Takéto je celé dielo nevšedného človeka, geniálneho českého spisovateľa a novinára Jaroslava Haška. Svojším pohľadom, v ktorom je priesračne citelný jeho typicky český naturel, približuje čitateľovi svojmu srdcu blízku krajinu a v nej žijúci národ.

Tento svoj postoj dokazoval aj tým, že ako jeden medzi prvými spolu so Scotusom Viatorom a s Björnsejne Björnsonom protestoval a oznamoval svetu Černovskú tragédiu (pri Ružomberku), kde boli zastrelení štrnásti demonštranti.

Poviedok z pobytov na Slovensku je oveľa viac ako sú tu spomenuté. A nielen to. Zaujímavé sú aj jeho listy písané zo Slovenska svojim blízkym, rôzne články uverejnené v tých rokoch v tlači taktiež o Slovensku. Určite by nebolo na škodu veci, vydanie súborného diela Jaroslava Haška viažuceho sa k Slovensku.

Zuzana Betty Hudcová,
náboženská obec Bratislava

NAŠE RECENZE

IVO T. BUDIL:
OD PRVOTNÍHO JAZYKA K RASE,
NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA,
PRAHA 2002

Profesor Ivo T. Budil se věnuje antropologii a sociologii a působí na Západočeské univerzitě v Plzni. Je autorem řady publikací, kupříkladu jeho kniha *Za obzor Západu. Proměny antropologického myšlení od Isidora ze Sevilly po Franze Boase* je zajímavým pojednáním o chápání člověka v západní kultuře.

Studie *Od prvotního jazyka k rase* je věnována změně, k níž došlo na přelomu 18. a 19. století díky bližšímu seznámení Evropy s indickou kulturou a sanskrtem.

Ivo T. Budil popisuje v první myšlenkové linii své knihy hledání dokonalého jazyka, prvotního jazyka ráje. Kořeny nachází ve starém etnocentrickém chápání vlastního jazyka u Řeků, pokračuje dále pojetím hebrejštiny jako sakrálního jazyka a fascinací středověkých učenců hledáním "dokonalého" jazyka v situaci rozpadu klasické latiny do vulgárních románských jazyků. Věnuje se Isidoru ze Sevilly a jeho antropologickým a etymologickým výzkumům, včetně tvrzení, že národy vznikají z diferenciace

Před 130 lety se narodil „otec“ metra

Otec Vladimíra Lista byl poštovním úředníkem, ale jeho lákaly především exaktní vědy, a tak se po maturitě na akademickém gymnáziu pustil do studia na pražské technice, kde jej nejvíce zaujaly přednášky o elektrotechnice profesora Karla Domalípa. Po skončení studia ještě absolvoval další dva semestry na Institutu Montefiore v belgickém Lutychu. Po návratu nastoupil roku 1902 v Křižíkových závodech v Praze. Jako vedoucí inženýr se podílel na vypracování významného projektu elektrické dráhy Tábor-Bechyně a na konstrukci elektrické lokomotivy na napětí 300 V pro vídeňskou příměstskou železnici. Roku 1908 se stal Vladimír List profesorem České vysoké školy technické v Brně. Byl rovněž spoluzakladatelem časopisu *Elektrotechnický obzor* (1910). Ve 20. letech pracoval především v oboru elektrických sítí a rozvodu energie. Byl autorem velmi progresivního projektu československé elektrizační soustavy. Roku 1919 stál u zrodu Elektrotechnického svazu československého, jehož předsedou byl v letech 1920-21. Roku 1926 předložil s Bohumilem Beladou první projekt pražského metra, který byl realizován po 40 letech jen s nepatrnými změnami. V letech 1932-34 byl předsedou Mezinárodní normalizační organizace ISO v Basileji. List působil i po roce 1945 jako profesor konstruktivní elektrotechniky na Vysokém učení technickém v Brně. Zanedbatelná nebyla ani jeho činnost publicistická (autor asi 600 děl), z níž vynikají *Základy elektrotechniky I a II*, které vydal roku 1958, tedy ve věku 81 let.

jazyků a nikoli naopak, konečně i jeho potvrzení statutu hebrejštiny jako primordálního jazyka ráje.

Další část knihy se věnuje problémům vzniku nacionalismu se zvláštním zřetelem k Německu. Ivo T. Budil klade zrod novověkého nacionalismu v Německu do let 1450 - 1550 a první projev určitého pangermanismu do roku 1434 při vystoupení biskupa Ragvaldssona na koncilu v Basileji. Bystře rozeznává určité sepětí chiliasmu a milenarismu s určitým nacionálním předchem. Jeho teorie oponuje například teoriím sociologa Ernsta Gellnera, kladoucím původ národa až do moderní doby, ovšem s tím, že Ivo T. Budil se dívá na historii z pohledu antropologa a jazykovědce, disponujícího jiným vymezením kultury.

Samotné zpochybnění biblického "mýtu" o společném původu všech lidí z Adama a Evy pak provází v Německu v 18. století rehabilitace starogermánského panteonu, spojená s jménem básníka F. G. Klopstocka. Profesor Budil popisuje genezi rehabilitace starogermánství.

Na dalších stránkách je probíráán vztah Západu a Indie a ovlivnění romantismu osmnáctého století

indickou kulturou a ideou árijství. Profesor Budil popisuje všechny omyly onoho vztahu, od romantického oslnění cizím, až po víru, že hinduismus je monoteistickou vírou a univerzálním náboženstvím srdce. Samostatnou kapitolu tvoří Německo a v ní postava Friedricha Schlegela, spojujícího mytologické starogermánství s novými prvky příšlymi z Indie a teorií o dvou rasách. Zajímavé jsou potom zmínky o pokusech upřít Ježíšovi jeho židovský původ.

Poslední, již děsivou částí knihy, je nahrazení konceptu historického národa, spjatého s teologií a Biblí konceptem biologické rasy. Autoři, jež jsou zde "vyzdvížení", jsou například Arthur de Gobineau a H. S. Chamberlain.

Knihy Ivo T. Budila je ohromující svým záběrem a množstvím použitého rozmanitého materiálu. Je popisem vývoje myšlenek, jejichž stoupenci se později stali nejzhubnějšími a nejstrašlivějšími v dějinách Evropy. I přes určitou větší šíři a množství odboček je velice cennou knihou pro teology jako svědeckví vývoje i jejich oboru a strážáku jeho slepých uliček.

Jan Rokyta

ZPRÁVY

Vzpomínka

Vzpomínáme s láskou v srdci na bratra faráře Zdeňka Lapiše, který by se 7. června letošního roku dožil 78 let.

**Manželka Veronika Lapišová
a NO Ostrava – Radvanice**

Poděkování

Děkujeme bratru faráři Adámkovi a profesoru Theuerovi za neuvěřitelně krásný zájezd do Tyrolska a Bavorských Alp.

Připomínáme, že jsme vzpomněli všech, kteří během jedenácti let se zúčastnili sedmnácti zájezdů po Evropě a již mezi námi nejsou. Padesátka výletníků vzpomínala na minulé zájezdy, kdy jsme navštívili třikrát Kostnici spolu s Curychem a Vaduzem a kde vždy byly konány poutní bohoslužby u Husova kamene. V Holandsku jsme byli dvakrát a v Naardenu v kostelíku posledního odpočinku J. A. Komenského též byly konány bohoslužby.

Děkujeme za bratrské společenství, které nám vydrželo po celých jedenáct let, zejména díky jmenovaným organizátorům.

Příští rok, pokud se dožijeme, vyrazíme do Belgie a Lucemburska.

Jaroslav Hykl

Sborový den

Náboženská obec Nový Bor ve spolupráci s Revmaligou uspořádala dne 26. května Sborový den, který se jako obvykle konal na kozí farmě v Janově u Nového Boru.

Dopolední program byl v 10 h zahájen přednáškou dr. Jiřiho Foltýna na hlavní téma letošního setkání: Přemysl Otakar II. a Václav II., během níž jsme

uvažovali o dávné minulosti české historie. V diskusi jsme se zaměřili na okruh otázek:

* Názory na úspěch a neúspěch.

* Může být úspěch neúspěchem a naopak?

* V dějinách národa je lépe věřit ve štěstí, v osud nebo v Boží vůli?

* Je národní historie souhrnem chaotických událostí?

* V jakém jsem zrovna životním období? Jsem nahore nebo dole? Dokážu se s tím vyrovnat?

Během dopoledního programu byl na farmě k dispozici dětský koutek se spoustou hraček, odpoledne měly děti možnost se svést na poníkovi a jít společně s dospělými na vycházku do okolí.

Rozloučili jsme se s hřejivým pocitem z úžasného setkání.

Eliška Raymanová

Změna kontaktu

Poznamenejte si prosím změnu tel. čísla a e-mailu do náboženské obce Vysoké nad Jizerou: 488 572 267, jarek.krivanek@email.cz

(jk)

Malování na chodníku

Ahoj kluci a děvčata!

Venku je už krásně a příroda nás láká, abychom si užili různých radovánek. Už jste někdy viděli na obloze duhu? Vzpomeňte si, co se děje, když prší a zároveň svítí sluníčko. Před vámi se objeví nádherný barevný oblouk – znamená Boží smlouvu s člověkem. Právě letos si o této události něco povíme.

Znovu po roce se chystejte do Prahy na "Malování na chodníku". Tentokrát oslavíme Den dětí a závěr školního roku v sobotu 23. června. Sejdeme se

opět v 9 hodin ráno před Výstavištěm v Praze 7 a ve Stromovce (před Šlechtovou restaurací) budeme kouzlit své obrázky.

Vybrali jsme pro vás známé a vděčné téma: "Noemova archa a potopa". Na papírové čtvrtky budeme kreslit roztočilá zvířátka a vkládat je do archy, aby se jim při potopě nic nestalo. Zahrajeme si i scénku v maskách. – Naučte se k tomu písničky, které jsou otištěny v časopise Cesta č. 5. Hrajete-li na nějaký přenosný hudební nástroj (kytaru, flétnu aj.), přivezte jej s sebou. Když nám zbude čas, namalujeme si také nějaké obrázky barevnými křídami na chodník.

Na závěr vás čeká vyhodnocení. Za vaši snahu, plní a pěkné kresby dostanete na památku hezké odměny a nejedno překvapení. A až se občerstvíte a odpočínáte si, půjdeme do nedaleké expozice v areálu Výstaviště a navštívíme Mořský svět. Seznámíme se s mořskými rostlinami a živočichy, které u nás jinak nemůžeme vidět. Na výlet do Prahy si vezměte s sebou pastelky, nějakou tvrdší podložku (nejlépe velikosti A4), jídlo, pití a dobrou náladu!

Jako vždy se na vás moc těší

sestra Krasava

Slavnostní shromáždění

K uctění památky 27 představitelů českého stavovského odboje, popravených 21. června 1621 na Staroměstském náměstí v Praze, se pod záštitou primátora hlavního města Prahy MUDr. Pavla Béma a s podporou starosty městské části Praha 1 ing. Petra Hejmy koná ve čtvrtek 21. června v 18 hodin slavnostní shromáždění v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze a u pamětní desky popravených.

V programu vystoupí:

Ing. Petr Hejma, Miroslava Němcová, místopředsdkyně PS Parlamentu ČR, Lenka Veselá, Marie Neudorfflová PhD., MUDr. Pavel Bém.

Spoluúčinkují: Smíšený sbor Gaudium Pragense, dirigent L. Hurník, Orchestr armády ČR, prof. Magda Bělohávková – soprán, prof. Jan Bernátek – varhany. Moderátor: Mgr. Jan Židlický, farář ČCŠH.

Vzpomínkové shromáždění pořádají: Kostnická jednota, Historická společnost VERITAS, ČCŠH v Praze, Masarykova společnost, Masarykovo demokratické hnutí, Společnost E. Beneše, ČSBS a ČsOL, potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí a ctitelé jejich občanů, občanské sdružení Exulant – potomci pobělohorských exulantů. Spolupracují: Sokol, Skauti a další. Vstupné dobrovolné.

(red)

Autobus do Škodějova

Na pout' do Škodějova 16. června bude vypraven autobus z adresy: Praha 6, Wuchterlova 3.

Odjezd je v 8 h, návrat v odpoledních hodinách. Příspěvek na dopravu činí 50 Kč.

Zájemci se mohou přihlásit na tel. čísle: 220 398 108

nebo mailem: vanicek@cesh.cz.

(red)

KALENDARIUM – ČERVEN

4. 6. 1337 - Karel dobyl v čele tyrolské šlechty v Lombardii město Belluno a 5. srpna město Feltre. V listopadu t. r. se vrátil zpět do Čech.

4. 6. 1442 - Zemřel **Aleš Vřešťovský z Rýzmburka** (+ 4. 6. 1442) - šlechtic a vojevůdce. Pan Aleš pocházel z vladyckého rodu Rýzmburků z východních Čech. Patřil k iniciátorům tábora východočeských husitů na Kunětické hoře, kteří se roku 1420 zmocnili Hradce Králové. Po smrti Jana Žižky v roce 1424 zastával jedno z vůdčích míst mezi sirotky. V roce 1433 na svatomartinském sněmu v Praze byl Aleš Vřešťovský jako představitel nižší kališnické šlechty zvolen zemským správcem a byla mu svěřena pravomoc, kterou až dosud vykonával Prokop Veliký, ke správě mu byla přidána rada dvanácti osob. Úřední funkce skončila Aleši Vřešťovskému 14. srpna 1436, kdy byl přijat v Jihlavě za českého krále Zikmund Lucemburský. Ten pak jmenoval Aleše Vřešťovského nejvyšším zemským písařem. Roku 1440 se Aleš účastnil volby nového krále po smrti Albrechta, pak už větší úlohu tento bývalý husitský hejtman, který "od mnohých se lišil svou nezištností", nesehrál. Jeho sídelním hradem byl Velký Vřešťov u Hořic, u kterého za něj vzniklo v podhradí městečko.

4. 6. 1877 - Narodil se v Praze **Vladimír List** (+ 27. 5. 1971 v Brně) - slavný elektrotechnik - viz str. 3.

4. 6. 1942 - Novým zastupujícím říšským protektorem byl jmenován K. Daubege.

5. 6. 1617 - Český sněm přijal za budoucího krále jako jediného uchazeče a dědice trůnu Ferdinanda Štýrského (budoucího Ferdinanda II.), bratrance bezdětného Matyáše i Rudolfa (podobně i zbylých bratrů Albrechta a Maximiliana).

5. 6. 1807 - Zemřel v Praze **František Pubička** (* 19. 8. 1722 v Chomutově) - historik a českými stavy jmenovaný historiograf Českého království. V roce 1738 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a po studiích učil na jezuitských řádových kolejiích řečtinu, rétoriku a gramatiku. Pubička byl současně G. Dobnera a zároveň i jeho protivníkem, neboť Dobner nikdy nesoehlasil s metodami a obsahem jeho práce. V roce 1773 po zrušení jezuitského řádu se Pubička stal světským knězem. 1785 získal doktorát filosofie na pražské univerzitě a rok poté zde byl zvolen děkanem. Roku 1767 byl českými stavy jmenován oficiálním historiografem české provincie, pověřeným napsat dějiny Českého království. Ty pojal velmi obsírně a nazval je *Chronologische Geschichte Böhmens unter den Slaven* (6 dílů v 10 svazcích). První díl vyšel v roce 1768 (od roku 1778, počínaje dobou Vratislava II., vycházely jednotlivé svazky u stavovského tiskaře). Toto dílo pojal velmi velkoryse a zahrnul je množstvím pramenných citací. Nejdříve se věnoval zpracování nejstarších dějin, především slovanského období, a ve svém líčení se dostal až k roku 1618. Jeho rozsáhlé dílo bylo až do doby F. Palackého materiálovou základnou četným popularizačním pokusům, neboť vzhledem ke své nepříliš vhodné úpravě (nadměrné používání dlouhých a nepřehledných pramenných citací) přemálo vyhovovalo ještě nedostatečně vzdělané osvětské společnosti v Čechách. Přes četné formální nedostatky šlo o první vědecké syntetické zpracování českých dějin. Sám František Palacký chtěl nejprve na Pubičkovo dílo navázat a stát se pouze jeho pokračovatelem, nakonec raději zpracoval celé téma dějin českého národa znovu.

5. 6. 1887 - Zemřel v Praze **Jindřich Jaroslav Clam-Martinič** (* 15. 6. 1826 ve Sv. Juru v Uhrách) - politik. Svoji kariéru začínal ve státní službě. Postupně působil jako okresní hejtman v Mělníku, ministerský rada v Budapešti a prezident zemské vlády pro západní Halič v Krakově. Od roku 1860 se věnoval politické činnosti. Byl povolán do tzv. rozšířené říšské rady, kde vystupoval jako jeden z hlavních mluvčích aristokratů. V lednu 1861 došlo ke schůzce Clam-Martiniče s F. L. Riegrem, která se stala počátkem spojení české liberální politiky s aristokracií. A jméno Clam-Martinič pak najde vedle jména Riegrova při všech akcích české politiky, zejména v době vyvrcholení boje za české státní právo v letech 1867-71. K úzké spolupráci došlo po vstupu českých poslanců na říšskou radu v roce 1879, kde byl vytvořen společný Český klub. Jeho předsedou byl Rieger, ale "rozhodující duší" místopředseda klubu Clam-Martinič. Měl rozsáhlé přátelské styky s lidmi z nejvyšších politických míst a byl "mistrem parlamentní hry". Obrátním jednáním získal značný vliv na vůdce české liberální politiky F. L. Riegrova.

5. 6. 1922 - Podepsána byla prozatímní smlouva mezi ČSR a sovětským Ruskem (RSFSR), jež upravovala vzájemné vztahy hospodářské i politické (zřizovala zastupitelstva požívající všech diplomatických výsad, avšak nenesoucí titul vyslanectví). Obdobná smlouva byla podepsána o den později s Ukrajinou.

6. 6. 1642 - Švédové pronikli Moravskou branou k Holešovu, kde porazili císařské jednotky, které ve zmatku prchaly k Uherskému Hradišti.

10. 6. 1942 - Na základě vykonstruovaných obvinění došlo ze strany nacistů k barbarickému vyhlazení obce na Kladensku - Lidici. 192 mužů bylo zastřeleno, 196 žen odvečeno do koncentračního tábora v Ravensbrücku a 104 dětí posláno do tábora v Lodži (z nich bylo 82 usmrceno). Obec nacisté vyrabovali, poté budovy zapálili a celou ji srovnali se zemí.

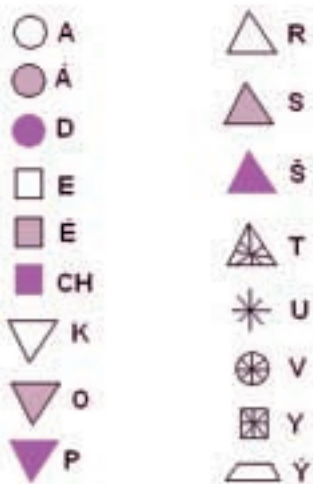
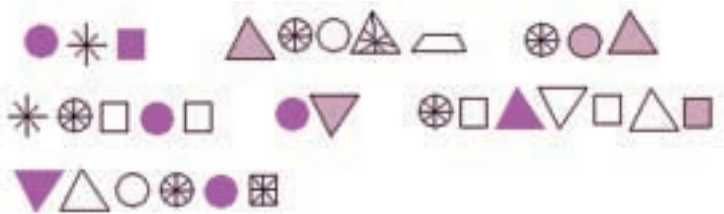
10. 6. 1947 - Skupiny Ukrajinské povstalecké armády, tzv. banderovců (sotně Bir, Chrin, Stach, Chromenko, Burlak), se snažily probít československým územím do Rakouska. Proti nim byly povolány ozbrojené oddíly československé moci (Akce B - vojáci, partyzáni, SNB). celkem na 13 500 mužů bojovalo proti 400-500 banderovcům. Většina těchto "psanců" byla zneškodněna (350 osob). Celá "akce" byla ukončena 17. listopadu 1947.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NEBOJTE SE!

To řekl Pán Ježíš, když učedníkům sliboval, že jim pošle Přímluvce, Duchu svatého. Nahradíte-li správně symboly písmenky, dozvíte se, co Duch svatý učedníkům zjeví.

(Řešení z minulého čísla: Letnice)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, fax: 220 398 123,

mail: cesky.zapas@cesh.cz, Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234 092 851, predplatne@predplatne.cz